

arbetet).

Millmans bok är väl värd att läsa. Han är ekonomijournalist och har skrivit för *Forbes*, *Barron's* och *The Institutional Investor*. Jämfört med Connollys *The rotten heart of Europe* är boken lika bra men mer pedagogisk,

mindre tendentiös och inte så proppad med förkortningar och storpolitiskt skvaller (*The rotten heart...* är dock ren njutning för EU- och EMU-konnässörer och 40 procent tjockare).

Möjligen borde *The Vandals' crown*

ha en varningstext från socialstyrelsen: "Boken kan vara skadlig för din hälsa. Särskilt om du är riksbankschef, finansminister eller EMU-entusiast som tidigare har haft hjärtbesvär."

PER SCHLINGMANN:

Digital revolution på väg

Någon skrev för ett tag sedan att det blivit politiskt korrekt att vara skeptisk mot IT; att se faror, snarare än möjligheter i utvecklingen. Om det är så, ja då är Nicholas Negroponte och Bill Gates definitivt politiskt inkorrekta i sina böcker *Leva Digitalt* respektive *Vägen till framtiden*.

De är båda öppet optimistiska inför den framtid de spår växa fram. Och det är stora förändringar vi har att vänta oss, så stora att ordet förändring är otillräckligt värdeladdat för att beskriva effekterna av utvecklingen. Negroponte menar att utvecklingen

sker exponentiellt och att våra liv kommer att bli digitala. Vår tillvaro, såväl i arbets- som vardagslivet, kommer att vara en funktion av databitar – inte atomer. Bill Gates kallar den stundande utvecklingen för en kommunikationsrevolution.

Utvecklingen och spridningen av tekniken kommer enligt dem båda att berika vår fritid, lösa upp geografin, minska användningen av naturresurserna, ge oss mer kontroll över våra liv och skapa nya marknader och nya arbetstillfällen. För att bara nämna några exempel.

Men de sätter också upp ett varningens finger. Många kommer att bli arbetslösa, vi kommer att få

bevittna digital vandalism på Internet och intrång i våra privatliv. De negativa effekterna är dock i hög grad generationsrelaterade; de som växer upp i den allt mer digitaliserade tidsåldern kommer att anpassa sig och öka sin välfärd, medan de som lever kvar i industrisamhällets strukturer kommer att få svårt att anpassa sig, såväl kulturellt som kompetensmässigt.

Förklara tekniken

De båda böckernas verkliga förtjänster ligger dock inte i att leverera oss för- och nackdelar utan istället att förklara tekniken och vilka effekter den kan komma att få på våra liv. För den som vill förstå – eller snarare försöka få ett hum om – vart utvecklingen kan leda, rekommenderas

Leva Digitalt, av Nicholas Negroponte, Bonniers, 1995

Vägen till framtiden, av Bill Gates, Nordstedts, 1995

deras dessa böcker varmt.

Negroponte, som är chef för MITs Medialaboratorium och regelbundet medverkar i tidningen *Wired*, är mest lustfylld att läsa. Han förklarar via en mängd exempel hur vardagslivet, arbetet och medierna kommer att gestalta sig i den "digitala tidsperioden". Var för sig kan de ibland tyckas irrelevanta, men sammantaget ger hans exemplifierande en sammanhängande bild.

Kvalitativ förändring

Riktigt intressant blir Negroponte när han beskriver den kommande utvecklingen på mediaområdet. Den stora förändringen blir kvalitativ då intelligensen i framtiden inte bara kommer att finnas hos mottagaren utan också hos sändaren. Det innebär att medierna utifrån kunskap om dina intressen, vanor och planer för dagen kan skapa en nyhetsprodukt som är anpassad efter dina preferenser. Du behöver inte välja bland en mängd material och lämna stora delar (i fallet med en tidning) olästa. Om tidningen kommer att vara en "magisk, millimetertjock, böjbar, vattentät, trådlös, lätt och lysande bildskärm" som kommer att se ut och lukta som en "äkta" dagstidning, låter jag dock, av förklarliga skäl, vara osagt.

Ibland känns dock Negroponte

litet väl avlägsen nutiden och det gäller framförallt när han försöker ge en bild av hur digitaliseringen kommer att påverka våra vardagsliv i hemmen. Det må vara så att han har rätt i att vi kommer att ha hushållsrobotar "som har ben för att gå i trappor, armar för att torka damm och händer för att servera drinkar" och till frukost kunna äta bröd på vilket brödrosten via kontakt med nyheterna brännt in slutkursen på vår favoritaktie. För min del luktar det dock litet väl mycket 50-tals nostalgiskt. Fast roligt att läsa är han.

Elektroniska motorvägen

Även om grundaren och chefen för Microsoft, Bill Gates, litet väl ofta refererar till det egna företaget är hans bok definitivt enklare att förstå och de förändringar han målar upp, mer verklighetsnära. Han tar sin utgångspunkt i effekterna för såväl näringslivet som för enskilda individer och beskriver det revolutionerande i produkter som Video På Begäran, elektronisk shopping och sk plånboksdatorer. Det sistnämnda är en dator som rymms i fickan och som innehåller en rad funktioner, exempelvis möjligheten att skicka fax och e-post, tillgång till elektroniska pengar och plats för en ofantlig mängd information.

Han varnar för uppfattningen att

spridningen av tekniken kommer av sig själv och därmed skulle vara given. Hur väl informations-teknologin kommer att spridas är en direkt funktion av framgången för den elektroniska motorvägen.

Mer effektiv

Gates för också ett mycket intressant resonemang om informations-teknologins effekter på ekonomin – och då menar jag inte hur arbetslivet förändras utan hur marknadsekonomin kommer att bli mer effektiv. När köparna och säljarna möts på nätet kommer alla att få ungefär samma villkor därför att information om utbud och priser blir tillgängliga för alla. Marknaderna expanderar, konkurrensen ökar och fler marknader närmar sig ett tillstånd där aktörerna har fullständig information. Adam Smith skulle bli belåten. Och den som tror på marknadsekonomin har all anledning att se framtiden med tillförsikt an. Inte minst att döma av följande ord av Gates:

"Kapitalismen, som visat sig vara det bästa av de ekonomiska system som prövats, har under det senaste decenniet tydligt bevisat sina företräden framför alternativa system. Informationens motorväg kommer att förstärka dessa företräden".